

תשתיות בטוחות

דודי קלימן, סמנכ"ל אש"א

חברת "אש"א", החברה הממשלתית לביטוח סיכוני סחר חוץ, מספקת בשנים האחרונות ביטוח גם לעסקאות יצוא בתחום התשתיות. שורה של חברות ישראליות, הפועלות במדינות שונות באסיה ובאפריקה, כבר נעזרות בביטוח זה, שנועד למזער סיכונים מסחריים ופוליטיים במדינות היעד

מאת: נמרוד גזית

"תייצאו לאפריקה ותרגישו כמו באמריקה"

בניגוד לארצות המפותחות, בהן רמת המיטוד הכלכלי-עסקי היא גבוהה, במדינות המתפתחות - הרחוקות מרחק רב מה' תרבות העסקית המערבית לה הרגולו הייצואנים הישראליים - הסיכונים הם רבים, ובכלל זה סיכונים פוליטיים וסיכונים מסחריים. בין הסיכונים הפוליטיים ניתן למנות החרמה, הלא-מה והפקעה המונעים תשלום; מלחמה, הפיכה או התפרצויות והתקוממות עממית; אי העברה ואי התרה הנובעים ממחסור במט"ח, ביטול רישיון היבוא של הקונה, או הטלת הגבלות יבוא אחרות לאחר משלוח הסחורה, ולבסוף מורטוריום, או החל"טה ממשלתי אחרת המונעת תשלום. הסיכונים מסחריים הם פשיטת רגל או חדלות פירעון של הקונה או הבנק, ואי תשלום מתמשך.

כחלק מהסיוע שמגישה המדינה לייצואנים פעולת חברת "אש"א" הממשלתית למזער את אותם סיכונים באמצעות ביטוח סיכוני סחר חוץ ביזמי ממשלתי. מסכיר דודי קלימן, סמנכ"ל החברה, "מי שמייצא לארה"ב, או ליפן, לא תמיד זקוק לנו. אבל מי שמייצא לסין, לסרי לנקה או לאפריקה, בוודאי נזקק לנו. הייצואנים חייבים להיכנס לשווקים הללו ואנחנו מאפשרים להם להעביר את הסיכון אלינו. אנו אומרים להם: 'תייצאו לאפריקה ותרגישו כמו באמריקה'. אנו מכינים היטב את הצורך בגידול היצוא לאסיה ונוטלים על עצמנו יותר סיכונים".

"אש"א" מעבירה מספר כלים וחוכמות ביטוח כמגוף למימון ובהם אש"א קוגים, אש"א בינ-בנקאי, ניכין שטרות, ביטוח אש"א דוקומנטרי, ביטוח ליסינג, ביטוח השקעות למלווה וכן תוכניות ביטוח "טהור" כמו אש"א ספקים, חילוט שלא כדון וביטוח השקעות לבעלי מניות טרום משלוחים.

מאסטרטגיית הצמיחה של החברה, ואנו נערכים לסייע להן כחלק משמרכז שלנו כחלק מתפיסת מערך סחר החוץ של ישראל. יש גם האחרונות לפי תפיסה זו, יש להרחיב כמה שניתן את הייצוא למדינות הצומחות באסיה ובאפריקה. כפרט על רקע חולשתם של יעדי היצוא המסורתיים של ישראל באירופה ובצפון אמריקה". קליין מוסיף, "העובדה שאנו כחברה ממשלתית שותפים בביטוח העסקאות הללו מקנה לחברות הישראליות יתרון מוצב במכרזים ומאפשרת, לא פעם, לזכות בהם אל מול חברות ענק מתחרות".

לוב שבו היתרון המקצועי שלהן לביזני הפיננסי שלהן הוא מכפיל כוח רב-משמעותי". קליין מדוע לכך שמדינות רבות באפריקה, שעוברת כיום תהליך שיי"קום וצמיחה נרחב, משקיעות הון עתק בפינוח תשתיות והדבר יוצר הזדמנויות חשובות לחברות הישראליות במתפתחות בתחום. עם זאת, אפריקה, וכך גם מדינות מתפתחות באסיה, עדיין סובלות מחולשות כלכליות מסחריות ופוליטיות דבר שהופך את ביטוח האש"א למת"ח כיב חיוני בהשקעת העסקאות השונות. "הביקושים לביטוח עסקאות סחר חוץ כלכלי, ועסקאות בתחום פ"ח תום התשתיות בזכ"ט, בארצות אפריקה ואסיה וכן בזכ"ט אפריקה, נמצאים בקו עלייה מובהק", מסכם דודי קליין. "אנו מקבלים פניות רבות למימון וביטוח מיזמים שונים של סלילת כבישים ופיתוח תשתיות פיזיות אחרות ואנו פועלים כמיטב היכולת לספק ביטוח לז"כ ברות הישראליות, כפוף לעמידה בקריטריונים וחוק בניית תחילת מימון בשיטתו עם חברות מקבילות לנו בעולם הרחב".

פרויקט תשתיות של שיכון ובינוי במדינת אפריקה השווייצרית

וואות הלוואה בתנאים מסחריים לחמש שנים של כ- 30 מיליון יורו והלוואה של כ- 130 מיליון יורו בתנאים מודרניים לעשר שנים, מה' בוסחת באמצעות פוליסות הביטוח של שלוש חברות ממשלתיות לביטוח אש"א שחתמו ביניהם על הסכם שיתוף פעולה מיוחד: "אטרדיוס" ההולנדית, "סאציה" האיטלקית ו"אש"א" הישראלית. פרויקט זה יבנו חלק מתוכנית ממשלתית רחבת היקף, שמטרתה להביא לשיקומה של אגולה ביזי המלחמה ולפיוס בין הפלגים האתניים הרבים במדינה. שולחתיו בייבוא מלחמה עקובה מדם כמשך 22 שנים. פרויקטים דומים כבר הוקמו במהלך השנים האחרונות בהצלחה רבה באגולה, חלקם על ידי חברות ישראליות ונתי"קוט ובביטוח "אש"א", הנותנות כללית הקמת יושבים כפריים ברחבי המדינה. בהם משכנים משפחות מפלגים שונים ומספקים להן תע"סוקה בעיקר בתחום החקלאות. לאחר ההשגה מהמאמץ שמתבצע על ידי מומחים מערביים, רובם מישראל.

ביזי ממשלתי יתרון חחרותי

עסקה אחרת עליה מצביע קליין, בהקשר של מיזמי תשתיות, היא עסקה ענק שעליה חתמה חברת שיכון ובינוי הישראלית לשיקום כביש רוחב באזרבייג'אן. הביקש של 337 מיליון דולר, פרויקט שיקום הכביש, שאורכו 156 ק"מ, יכלול את הרחבתו והקמת גשרים, כאשר ממשלת אזרבייג'אן תממן את הפרויקט יחד עם שלושה בנקים מה' חריים במדינה: מזכ"ט בכביש שאוג קטע מציד תנועה ראשי מהים הכספי לים השחור ואשר מתברר את כירח המדינה, באקו, שבמזרח עם העיר יולקס שבמזרח המדינה. "הפיכת התשתיות שעוברת ישראל בשנים האחרונות בתחומים כמו כבישים, מים, ביוב, סמילת ברזל ועוד הביאו בגידול ניכר בנפח הפעילות של חברות התשתיות, אך נראה שהשוק הישראלי קטן עליהן והן מחפשות כיום אחר שווקים חדשים למימון היכ"ט לזרחת ההכנסות", מרדש דודי קליין. "זהו חלק בלתי נפרד

הידיעה הבאה מורמסה כחלק מהכרזיקה השוטפת של ידעונו בתחום סחר החוץ - חברת "אש"א" ביטחה עסקת יצוא של תהל מהרדסים יועצים כערם מול חברת המים של גאנה. הביקש של 110 מיליון דולר, להרחבת ושדרוג מי השתייה בשלושה אזורים במדינה האפריקאית.

עוד גאמר לודיעה, כי העסקה מומנה באמצעות שלוש הלוואות לט"ווח ארוך (למעלה מעשר שנים), שהועמדו על-ידי בנק הפועלים ללווה שטר האוצר של גאנה. העסקה בוטחה על-ידי "אש"א" ועל ידי מבטח נוסף, אך הוא חברה לביטוח אש"א, ובין המבטחים נחתם הסכם שיתוף פעולה מיוחד.

"זו לא העסקה היחידה שאנו מבטחים בתחום התשתיות", מסכיר דודי קלימן, סמנכ"ל חברת "אש"א", שהיא הרוזע הממשלתית לבי"טוח סיכוני סחר חוץ. "בשנים האחרונות ביטוחנו כמה וכמה עסקאות של חברות תשתיות ישראליות במדינות שונות באפריקה ובאסיה וזאת כחלק מממחה של הרחבת השירותים שלנו גם לביטוח עס"קאוח בתחום התשתיות ולא רק ליצוא סחורות".

אגולה על המפה

ואכן, פרויקט אחר של תהל מהרדסים יועצים נעשה באגולה. הביקש של כ- 160 מיליון יורו, והוחתמו לאחרונה עם השלמת הת"רים המוקדמים וקבלת המימון לפרויקט מנבקים ישראליים וז"ים מתברר כי המשדר לעבודות ציבוריות של אגולה חתם עם חברת תהל על הסכם במסגרתו החתימה תהל לבצע פרויקט בניית יושב כביש, הכלול הקמת מתקנים הידרואלקטריים ופיתוח תשתיות לחקלאות, כולל גידולים ובעלי חיים. השלמת הפרויקט, המבוצע ב-Quiminda שבפרובינציית Bengo, תאפשר שיכון ותעסוקה ל-310 משפחות שיתגוררו ביושב. המימון לפרויקט יגיע ממספר בנקים זרים ומקומיים, ובהם ING, BNP Paribas בנק הפועלים ובנק לאומי. המימון מוצל לשתי ה"ל